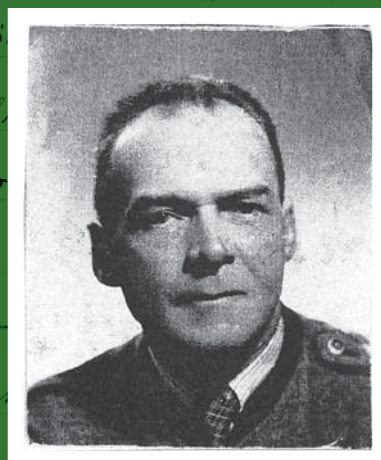

Spisovatel, komentátor a literární dokumentarista

Jack Flor

Tvorba a osudy

Miroslav Vejlupek (Čerchovský)

*Připisuji
překladařeli, spisovatelì a editorovi
ing. Bohuslavu Balcarovi z Domařžlic.*

Obsah

Předně ...

Příchod svatodušní

Dětství a jinošství dozelená

Potom i do života v kamizole, zelené

... a do literatury z Jarčiny vyhlídky

S impersonální láskou k antropomorfizaci přírody

Za smrákání dohněda: vlastencem srdnatým, komentátorem osobitým

Absurdity roku pětáctýřicátého, anebase úradů

Z literatury do archivu

Nástin Florova citového života

Příloha I

Příloha II

Předně ...

Předně se patří říci, že v tomto textu se zaobíráme tvorbou a osudy spisovatele, komentátora a literárního dokumentaristy, ovšem též lesního a profesionálního myslivce Jacka Flora, občanským jménem Jakuba Flora. Protože křestní jméno Jack dal spisovatel svému synovi (*9. května 1921), pojednáváme o osobnosti muže, jehož životní pouť je předmětem našeho zájmu, nikoli pod pseudonymem, ale pod jménem občanským.

Příchod svatodušní

Památkou všech věrných zemřelých žijí celé Stanětice na Kdyňsku. Je druhý listopad. Je druhý listopad tisícího osmistého devadesátého pátého a také v hájovně čísla popisného 46 děkují Pánu: dítě se narodilo zdravé.

6 Farář Josef Pavelka pokřtí chlapce pět dní poté jménem Jakub. Jakub je i chlapcův děd. Uplynou léta a Jakub Flor vstoupí do literatury pod pseudonymem Jack Flor. Toto křestní jméno má původ v hebrejském Jochánán s významem „Bůh je milostivý“. A Jakub i Jack budou takového Boha mnohokrát, mnohokrát potřebovat. Půjde jim o život.

Ale než tak, pohlédněme, co nám vypoví opis Jakobova křestního listu, pořízeného na farním úřadě ve Staněticích a podepsaného děkanem Josefem Pavelkou dne 3. července 1911.

Jakubovi pomohla na svět zkoušená porodní bába Ludmila Starý ze Zahořan. Ke kmotrovství se uvolil Václav Škarda, rolník v Hříchovicích, a jeho manželka Marie.

Jakubovi rodiče: Josef Flor, domkář a panský hajný ve Staněticích číslo 46, narozen ve Staněticích číslo 1 dne 7. srpna 1853 jako syn Jakuba Flora, domkáře ve Staněticích číslo 46 a jeho manželky Anny, rozené Merz, z Kouta číslo 41, okres Domažlice. Jakobova maminka se jmenuje Anna, je manželskou dcerou (* 15. února 1859) Jana Vochoce, rolníka v Zahořanech číslo 13 (tam se dcera Anna narodila), a Vochocovy manželky Markéty, rozené Kalčík.

Dětství a jinošství dozelená

Děd Jakub Flor, panský revírník, po němž byl novorozenec pokřtěn, sloužil dlouhá desetiletí na koutském panství rozkládajícím se ve stínu Rýzemberka a chodského Hrádku, a Jakubův otec Josef Flor tamtéž jako panský hajný. Rodové dědictví přijme za své i nejmladší z rodu, toť zkrátka predestinace; nikoli ta ve smyslu náboženském, ta ve smyslu sociálně-profesním.

Na vědomí čtenáře přidáme ještě související osudovou maličkost: příjmení Flor pochází ze zkratky osobního jména Florián. Florián pak z latinského Florianus a znamená kvetoucí – v českém překladu Květoň.

Jakubovi se stane první metou Obecná škola trojtřídní ve Staněticích, do jejíž lavice bude ale usedat pět let: 1902 – 1907. Podle školní zprávy o závěrečném třetím ročníku Obecné školy byl Jakub Flor bezproblémovým a bystrým žákem ve všech čtvrtletích ročníku, neboť neměl jiných známek než jedniček. Klasifikován byl z *mravů, pilnosti, náboženství, čtení, mluvnici a pravopisu, ze slohu (věcném učení), z psaní, počtů a nauky o tvarech měřických, dále z přírodopisu a z přírodozpytu, ze zeměpisu a dějepisu, z kreslení, tělocviku, a z vnější úpravy písemných prací*. Po celou dobu Jakubovy docházky byl správcem školy František Jelínek a třídními učiteli Josef Haal a po něm Josef V. Hanousek.

S takovým prospěchem nemůže otec neposlat Jakuba do Měšťanské školy v Domažlicích (16. 9. 1907 – 2. 7. 1910), a my se na propouštěcím vysvědčení takříkajíc na odchodnou z 2. července 1910 dočítáme, že *v mravech* tu byl Jakub ohodnocen *chvalitebně, pilnosti byl vytrvalý, vnější úpravu písemných prací měl velmi úhlednou*. Z nepovinného jazyka německého byl klasifikován známkou *dobrá*. Další předměty a ohodnocení: *náboženství chvalitebně, jazyk vyučovací chvalitebně, chvalitebně* též předměty

zeměpis, dějepis, přírodopis, počty, měřictví a rýsování, kreslení a tělocvik. I na Měšťanské chlapecké škole, kde byl jeho třídním učitelem Petr Josef Vrba, měl Jakub výbornou ze *zpěvu* a také – což má velkou vypovídací hodnotu – z *přírodopytu*. Ovlivněn rodovými tradicemi a vlastními poznatky o lese dorůstal Jakub Flor – kam jinam než do zelené kamizoly. Však také zamířil z měšťanské školy na jednoroční praxi do lesního úřadu v Koutě na Šumavě a tam odtud si odnesl, co potřeboval a co si také zasloužil:

8 *Tímto se na základě pravdy potvrzuje, že*
pan JAKUB FLOR,

dne 2. listopadu 1895 v Staněticích, okres Nová Kdýně, zrozený, 1. zářím 1910 do lesní praxe u nížeřpsaného úřadu vstoupil a 1. zářím jednoletou praxi lesnickou dokončí.

Zmíněný pan Flor byl zaměstnán jak pracemi písemnými v úřadě lesním tak i veškerými pracemi lesnickými v revírech panství zdejšího a byl rovněž v oboru loveckém prakticky i teoreticky vychováván, takže nabyl oněch vědomostí, kteréž ku přijetí do lesnických učilišť se vyžadují.

Jelikož pan Flor veškeré přisouzené výkony a práce spolehlivě s veškerou pílí a obezřetností vykonával, velikou lásku a opravdovost ku zvolenému povolání najevo dával a oproti svým představeným náležitou úctu a poslušnost osvědčoval i jinak mravně se chovaje, vydává se mu toto zasloužené vysvědčení a doporučuje se k přijetí do lesnického učiliště co nejvřeleji.

VRCHNÍ LESNÍ ÚŘAD V KOUTĚ,
dne 10. července 1911.

Jakubovi nic nebránilo, aby po skončení praxe odjel do Jemnice na Moravě studovat na Zemské lesnické škole. Učil se zde předmětům *jazyk český, jazyk německý, aritmetika, geometrie, zeměměřičství, stavitelství, fyzika, meteorologie a klimatologie, chemie, nerostopis a půdoznalství, rostlinopis, živočichopis, pěst-*

ba lesů, ochrana lesů, těžba lesů, myslivost, stromoměřství, zařizování lesů, úprava lesní služby, účetnictví lesní. Lesní a honební zákony, praxe kancelářská, rýsování, polní hospodářství a první pomoc při úrazech. V těchto předmětech si vysloužil hodnocení chvalitebný a dobrý, s tím, že z mravného chování měl chvalitebnou, pilnost náležitou, praktickou způsobilost chvalnou a zevnějšek písemných prací úhledný.

Po dvouletém studiu obdržel Jakub 31. července 1913 písemné absolutorium, s nímž se vrátil do rodného kraje. Než nastoupí do služby k hraběnce M. K. Schönbornové, dostane se mu od otce Josefa Flora rady: „Chlapče – nikdy v životě nestřílej na to, co nevidíš tak jasně, abys to mohl pojmenovati!“ (Jack Flor: Vzpomínky; z knižní prvotiny Na Jarčině vyhlídce, 1934)

Potom i do života v kamizole, zelené

„*Naturae convenienter vive.*“

Rčení

10

Jakub potřeboval (nebo směl potřebovat) na odpočinutí po náročném studiu všeho všudy dva týdny. Už 15. srpna 1913, ještě ne osmnáctiletý, nastoupil do lesního úřadu v Trhanově jako adjunkt. 20. září 1913 dokázal složit v Plzni státní zkoušku pro lesní ochrannou a technickou pomocnou službu, a tak se není co divit, že jej – mladého – čekala poměrně rychlá profesní kariéra. Kromě toho „Flor“, to mělo v branži váhu.

Od 1. srpna 1913 do 31. července 1915 byl tedy adjunktem lesního úřadu v Trhařově, ale když si vedoucího polesí Výhledy povolala armáda do války, zaskočil za něj ve stejné funkci právě Jakub: bylo to na pět posledních měsíců patnáctého roku.*) Potom až do sklonku srpna roku šestnáctého znovu adjunktoval v Trhařově, až se i na něho rozpomenula rakousko-uherská armáda a on – jednadvacetiletý – odchází 29. srpna 1916 konat válečnou službu. Ta mu potrvá do 31. října 1918 a bude v ní tolik prožitků, že – už dvaadvacetiletý spisovatel – o nich napíše román (**Monte Cimone**).

Už 1. listopadu osmnáctého roku Jakub Flor opět oblékl kamizolu adjunkta a nastoupil do zařizovací kanceláře při lesním úřadě v Koutě na Šumavě. Tam odborně rostl. Tam si ho vrchnost

---

*) O tomto úseku Jakubova života není ve sledovaných archiváliích soulad. Ve výčtu zaměstnání, sepsaného pro účely důchodového pojištění nejpravděpodobněji v roce 1946, totiž stojí, že zástupcem narukovanějšího lesního z polesí Výhledy byl Jakub po celý kalendářní rok 1914.

vyvolila za vedoucího polesí Podzámčí – a on tomuto „svému“ revíru věnoval dvacet jeden rok života (1. května 1924 – 16. května 1945): nejprve s titulem podlesní, následně lesní, nakonec vedoucí lesní.

Pro pořádek: Florova služba adjunkta v Koutě na Šumavě nebyla nepřetržitá. Mobilizace vyhlášená 15. června 1919 se vztahovala i na Jakuba Flora a ten se do lesní zařizovací kanceláře opět vrátil teprve koncem září 1919. Jako jednorochní dobrovolník pěšák příslušný k pěšímu pluku č. 35 v Plzni byl 2. prosince 1919 superarbitrován s nálezem superarbitrační komise *invalidní, schopen služeb beze zbraně* a s nesenou výdělkovou schopností. Po roce (15. prosince 1920) byl Jakub Flor propuštěn z *československého vojska bez ponechání vojenské hodnosti* s tím, že jmenovaný *jest však za mobilizace a ve válce povinen podle svých schopností a sil k službám podle par. 3 branného zákona z r. 1920 až do 31. prosince roku, kdy dosáhne 60. roku věku svého*. A tak Jakub na několik týdnů narukoval opět: 27. října 1921 při částečné mobilizaci. Nato se do civilu vrátil už napořád – 4. listopadu 1921.

Jakým že byl mladý Flor civilistou? Sebe sama ve službách „Osvícenosti“ Zdeňka hraběte Borna vyobrazí spisovatel v rukopisné a nikdy nevydané próze *Zelený život*, psané v letech 1944–45. A to takto:

„Myslivec, který jde teď parkem, je revírník Čížek ze zámeckého revíru. Menší postavy, velmi čilý, až nervosní, často ukvapený, jako většina bývalých frontových vojáků, stáří 30 let. Úsměv je na jeho tváři doma, vyřizuje i nepříjemné věci s jakýmsi vyčkávacím úsměvem. Sám se vesele dívá do světa a nemá rád kolem sebe mrzouty a věčně nespokojence. Věrný stoupenec harmonie, dobrák, ač ne slaboch, což by mohli potvrditi mnozí, kteří chtěli těžiti z jeho úsměvu. Dobrák, který považuje za slabost připomínati tento cit jinak než skutky, který se snaží být k sobě přísnější nežli k cizím, leč důvěra v cizí neupřímnost a jemu vlastní ukvapenost jej nejednou svedly na cestu, jíž jíti nechtěl. Snad každý člověk

má v sobě sklony k zlomyslnému žertování. A tu bylo možno poznati Čížka nejlépe. Zatím co škodolibost mnohých s rozkoší vychutnávala rozpaky napadeného, on ztrácel svůj úsměv a rozhovor sváděl na ona pole, na nichž mohl napadený zase nalézt důvěru v sobe i zbraň k obraně. Život úředníka velkostatku přece v něm zanechal kaz povahy. Nebyl přímý ve styku s vyššími úředníky. Mlčel, naslouchaje kritikám a žalobám na jiného, i tehdy, věděl-li, že naslouchá lži, diktované revnivostí úřednických paniček. Činil tak sice s přemáháním, ale vždy si připomněl ony honoráře, kterých se mu dostalo, řekl-li své nesouhlasné přesvědčení. A ty byly počouchlé a tak výživné, že mu stačily na léta.“

... a do literatury z Jarčiny vyhlídky

„Umění je zvláštní a krásné tím, že se v něm nedá klamat.“

Josef ČAPEK

V prostředí rodné hájovny, nenahraditelného to tuskula, za osobního příkladu a o nic méně za cílevědomého výchovného působení otce vyrostl ve Staněticích hoch nadevše šťastný ve volné přírodě. Hoch schopný neobyčejné empatie.

13

Vedle toho je Jakub náročným čtenářem. Jak se potom divit, že dorostenec Flor se sám oddal literárnímu pokusnictví a již ve studentských letech sporadicky publikoval v regionálním tisku?

Skutečný tvůrčí vzmach si Jakub Flor prožíval po celá třicátá léta. Ke knižnímu debutu se odhodlal až devětařicetiletý sbírkou krátkých próz **Na Jarčině vyhlídce**. Třebaže většinu textů čtenáři již četli pod čarou regionálních týdeníků a třebaže sám autor je snad opravdu považoval za fejetony, bráníme se takovému vřazení, neboť ve skutečnosti jde především o prózy s rozostřenou a vplývající hranicí črty a povídky. Próz je v knize třicet sedm a Flor je publikoval v letech 1932–34 buď v *Poslu od Čerchova* (Na „Jarčině vyhlídce“, Odplata, Vyděděnec, Nevidím konce, Tchoř hajného Třísky, Na výrovce, Bílý zrádce, Mea culpa, Život v lese), ve *Kdyňské Stráži* (Bílá smrt, Liška, Na kvíčalách, Na honě, Včelařka, Omyl hajného Vrány, Nejmenší dravec, Strom smrti, Válečný okař, Král honu, Konec bažantího rodu, Všední příhoda, Potkaní revoluce, Nejtěžší výstřel, Smrtný omyl) nebo v *Československém lese* (Jeho osudy, Nepodplatitelná, Pytlák Sepl, Vánoční nadílka, Jitro roku 1932, Degenerace, Sebevražda). Šest próz je nových, *dosud nepublikovaných* (V zajetí pomsty, Jeho černá noc, Žádost o milost, Zadržte!, Vzpomínky a Srpnová vánice).

Ovšemže Flor napsal i fejeton. Totiž román-fejeton. Dal mu název **Halali** a definitivně stvrdil, že není pouze spisovatelem a publicistou, ale také literárním dokumentaristou.

Jako již v knize **Na Jarčině vyhlídce**, kam přivedl řadu skutečných postav z lesů koutského velkostatku, tak i v románu-fejetonu **Halali** oživil reálně existující muže své profese a sociální příslušnosti, a vedle toho naprosto věrohodně a sofistikovane excerpoval charaktery těch z panstva, pod kterými sloužil nebo se s nimi setkal jako s hostujícími střelci na honech. Tedy šlechticů. A tak právě knihou **Halali** Jakub Flor dorostl v polovině třicátých let v objektivního literárního dokumentaristu a dneškem už v prozátéra-dějepravce.

14

V románu-fejetonu spisovatel po předmluvě seřadil devět kapitol, v kterých čtenář poznává prostředí a osoby kupříkladu z revíru orlovického, stanětického, podzámeckého či výhledského. V kapitole I a II sledujeme též Čížka, do kterého se spisovatel stylizuje po celý čas své literární tvorby. Kapitole III napsal spisovatel ich-formou. Děje kapitol VII až IX se odehrávají už v lesích prvorepublikových. Z poměrů, které tam panují, mrazí, mrazí ... Pytláctví na denním pořádku. Válka pytláků s lesním personálem. Vzájemné mrzačení tělesné i duševní. Vražda na revírníkovi spáchaná. Atd.

Jakub Flor se staví k pytláctví velmi ostře. Celý život proti němu brojí – a ono se v republice rozmohlo víc než za mocnářství.

Jakuba Flora vedou „zelené zkušenosti“ k uvažování po linii etiky a po linii osudovosti. Tak třetí kapitolu knihy **Halali** začal takto:

„Jsou všichni lidé stejně trestáni za vědomé bezpráví, které druhému učinili?“

Tuto otázku jsem si často dal – a vždy jsem ji zodpověděl záporně: „Nejsou!“

Ti, kteří neznají hlasu svědomí, nemyslí na odplatu, neboť v ni nevěří. Stihne-li je, považují ji omylem za jednu z nehod, jimiž se

život hemží. Tím unikají nejhorší části trestu, neboť neznají dlouhé nejistoty čekání na odplatu – a strachu před ní – těch nejpůsobivějších a nejučtovnějších složek lidské výchovy, které nás vždy najdou, byť i lidské zákony spaly. Zato ti, kteří šli cestou zlou, ačkoliv byli vychováni v zásadě nečiniti vědomě nic zlého, ne proto – že by se jim zákon neb víra mstila, ale proto, aby jejich já se nemuselo rdít studem – ti jsou přísně trestáni. Jejich soudce-svědomy je neúprosný, poněvadž je soudcem i svědkem a k tomu nerozlučným. A ten umí ubíti energii jednotlivce tohoto typu zlou nejistotou a nehasínajícím čekáním, kdy, kde a jak ho stihne trestný kopanec.

15

Zdánlivá beztrestnost první skupiny plodí stále nové a vyzývavější bezpráví, takže bývá odsouzena k nejtěžším trestům a ty aby byly co nejděší – odsunují se do příští generace. Proto nemyslete vy, kteří se posilňujete k dalším útokům na štěstí jiných, procházkou v slunném parku na svém panství „Podvodu“, za jehož zdí pláče bída a neštěstí vaší vinou a již nechcete slyšet – že jste odolní proti spravedlnosti.

Neříkejte to ani tehdy, až budete diktovati poslední diktát v životě, v němž jste zaslouženého trestu nepoznali“.

Zatímco knižní prvotinu **Na Jarčině vyhlídce** (1934) ilustroval v kraji dobře známý Jan Paroubek a vytiskl ji domažlický tiskař Karel Prunar, ilustrovat **Halali** se uvolil akademický malíř a lesní rada V. Andrle. Knihu vytiskly grafické závody Neuber, Pour a spol. v Praze. Chybí jí vnočení, ale podle věrohodné informace pozůstalých vyšla v roce 1936.

V. Andrle to byl, kdo ilustroval i třetí, žel poslední knihu Jakuba (Jacka) Flora – soubor deseti próz **Oběť soucitu** (1937), kterým autor obstál opět jako tvůrce, jehož doménou byly a jsou drobnější literární útvary (zde *Oběť soucitu*, *Králičí vrah*, *Smutná povinnost*, *Dozněly výstřely*, *Poskvrněné výřady*, *Přestupník zákona*, *Vzácný host*, *Neradostné vítězství*, *Odsouzenčova pomsta* a *Prosbá o lásku*). **Obětí soucitu** nenechal spisovatel na pochybách, jak

dokonalým, jen málokým dostižitelným je přírody znalec a milovník. Les proň není jen a výhradně natura naturans, to by si přece zakrýval oči. Flor vyjevuje dramata, zápasy o bytí, nezaviněná neštěstí, prostě beze zbytku celý ŽIVEL zvaný ŽIVOT.

S rukopisem souboru přírodních próz se autor vrátil do domažlické knihtiskárny Karla Prunara.

S impersonální láskou k antropomorfizaci přírody

Čeští slovesní tvůrci vnesli do literatury devatenáctého století metodu antropomorfizace přírody. Z prvních, ne-li vůbec první, to byl básník z nejvyhlášenějších, májovec Vítězslav Hálek, který – šestadvacetiletý – uveřejnil roku 1861 krátkou prózu Samička. Pro představu uveďme úryvek:

17

„Jarní dnové plynou, a samička položila čtvrté vajíčko a usedla si na ně, aby je zahřívala teplem své mateřské lásky. Tak ptáček hned na vajíčku učí dítě své milovat; proto v háji tolik zpěvu, tolik štěstí, protože tolik lásky.

Samička sedí zamýšlená. Moucha letěla kolem zobáčku, ale tenkrát se jí samička nevšimla. Otočila svou hlavičku nazad a v křídle si urovnala pírko. Samička jest pyšná, že již bude brzy ouplně matkou. Vajíčka puknou, z nich se počnou klubat žluté zobáčky, vylíhnou se drobné děti a budou štěbetat a nebudou ještě vědět co. To jim teprve poví matka, co mají štěbetat, až trochu zesílí, až je rozeběhe na mateřském srdci svém. Holátka si budou chtít hrát hnedle na staré, samička jim to nezazlí, ana již napřed ví, jak se bude usmívat jejich nešikovnosti. Pak budou chtít brzy vyletět z hnízda; ale klopýtajíce jedno přes druhé již v hnízdě, budou nastavovat zobáčky a natahovat krčky, když jim matka anebo sameček přinese uzobnuté zrnko. Jak se tepru podiví, až vyletí se samičkou z hnízda a uvidí, jak daleký, široký ten boží svět! Tu nebudou vědět, co to všecko je. Ale proto jest zde samička a sameček, aby to pověděli mláďátkům, tak aby ty to zase mohly pověděti svým dětem a tak poučoval zkušenější mladšího.“

Sklon k antropomorfizaci byl ovšem velmi typický pro slovesné umělce přibývší do literatury z kraje pod Čerchovem. Z nich v roce 1861 poznával svět nižšího živočišstva jen Josef Thomayer (* 1853), ale další přicházeli: Jan František Hruška v roce 1865, Jindřich Šimon Baar čtyři roky nato a konečně dva na konci století – nejprve Jan Vrba (* 1889) a posléze Jakub – pseudonymem Jack – Flor. Ti antropomorfizaci živočichů a vyšších rostlin dokonce povýšili na svůj životní styl i životní filozofii.

18 Nic divného na tom: oba byli lesáči a myslivci. Oba vynikli jako ti spisovatelé přírody, kteří čtenářovo srdce zaplaví soucítěním, každý ovšem po svém způsobu.

Flor nahlíží ž i v o t stromů následovně:

„Na okraji srázu, nad propastí stojí jedna z borovic. Drží si koláč země a čeká ... Má choré jehličí a v těle starou ránu, důkaz, že kdysi zachránila těžkou věc od pádu do hlubiny. Snad to byl vůz se splašenými koňmi a poděšeným majitelem – snad kmen tažený koňmi, jejichž vůdce by zasloužil nedostatečnou z pozornosti. Jako truchlící pozůstalý je nahnuta nad svým hrobem, jehož hloubky se bojí a oddaluje svůj pád zesilováním jediného kořene, který od těla ubíhá v opačný směr od lomu. Na něm, slabém kořenu, a směru větrů spočívá těžká odpovědnost za život borovice. Její pryskyřičné slzy dávno vyschly a dnešní déšť jí půjčil svoje. Noční mrazíky nakyprily půdu na srázných stěnách pod ní a teplo ji zase usazuje, ale drobný kámen se již nevrací do svých ložisk – uvolňuje se a padá do hlubiny. Děje se tak v nestejných intervalech po celý den. Lom si povídá a nachýlená borovice nad ním tiše pláče, neboť je jí úzko z řeči, již rozumí.“ (Přestupník zákona)

O šest let staršího Vrba jako by zasáhlo žití v přírodě ještě intenzivněji:

„... nezdržely se již v pupenech směstnané výhony a protrhly tísnivý obal šupin. V téže chvíli, kdy se stalo, přemohlo celou borovicí takové opojení a taková rozkoš, že si přála, aby slunce zůstalo stát uprostřed své dráhy a neschýlilo se k modravému pásmu hor v dálce, aby tento den neuplynul, nýbrž vytrval do věčnosti. Bylo jí tak lehká a tak svobodně, jako by nebyla připoutána kořeny k zemi – jako by neměla ani těla a byla jenom pouhý přelud a zdání.“ (Borovice)

Naproti tomu nejniternější zaujetí existencí zoologických druhů přimělo oba spisovatele až k básnění prózou. Čtenáři, jen ty sám posuď. Takto například uchopil téma z pod Rýzemberka Jakub (Jack) Flor:

19

„Naposled se srna vzpřímila a rozhlédla kolem. – Spatřila svou dceru, strnule na ni hledící. Přední běhy měla v ostrém úhlu zaklesnuté do země jako závodní kůň bojující se překážky, v jejích světlech hořela úzkost a prosba – rychle utéci z neklidného místa. – Světla srny se rozšířila ...

– Její dítě!

Vteřiny ubíhaly, srdce je hlasitě tlouklo. Lizák opouštěl své lože. Nelíbí se mu již uvnitř, kde srdce vítá přicházející smrt, souká se stále více ven a hlava srny se stává těžkou a poklesává. Tvrdá země zastavila její ústup ... Pohled světél se zvrátil.

Jen duše matky poslechla výzvu dítěte. Tělo zmrtvělo, znehybnělo. Čepobití tepen usínalo – a v duši se rodilo jiné, rozkazující, jehož skladatel není z této planety.“ (Smutná povinnost)

A neskutečně literárně produktivnější bard z Podčerchoví, Jan Vrba?

„Ale nejraději ze všech byla tomu stará srna, že zmizela všechna jarní a letní družnost, neboť se jí zdálo, že již není ani dost vhodné,

aby chodila pospolu s ostatními, jak činila dlouhá léta. Bělostná zima, která vládla všude, kam vkročila, ji nezvykle skličovala. Zdála se jí smutnější, studenější a bezútěšnější, než kdy dříve bývala. Z počátku neznala příčiny, ale když déle o věci uvažovala a když také si uvědomila závažnost toho, že již letos byla všemi srnci odmítnuta, spočetla si, kolik let již prochází lesem Dražinovské hory. A sotva tak učinila, překvapilo ji poznání, že je stará –“
(Smutek zestárlých)

Za smrákání dohněda: vlastencem srdnatým, komentátorem osobitým

Vzestup fašismu v Německu a jeho dopad na politický život v sousedních zemích sleduje Flor velmi pozorně. I v poválečném společenském povědomí regionu ještě zůstala ozva Florovy mediální polemiky s J. J. Šmídem, který ve Stráži Šumavy psával texty velmi – přinejmenším – tolerantní k eskalaci nacionalismu v sousedním Německu. Flor z pozice nepochybného antifašisty odmítl Šmídovy názory v Poslu od Čerchova dne 10. listopadu 1934.

21

Ale nejen to. Flor vyjadřuje svá vlastenecká a antifašistická stanoviska permanentně uveřejňovanými drobnými příspěvky, jimž nechybí už neodmyslitelná a typická osobitost, autorovi pak statečnost – vždyť některé práce publikoval už v krajně nejistých dnech a navíc riskoval postavení zaměstnance hraběnky Schönbornové, majitelky koutského a trhanovského panství, která o připojení svých pozemků k Říši sama požádala.

Za dialog s německou rozpínavostí a agresivitou považujeme bajku **Žádný strom nedoroste klenby nebeské**, která vyšla 18. června horkého roku 1938 v Poslu od Čerchova. Vypráví se v ní o tom, jak „*byli mírumilovní mravenci přepadeni červenohnědými*“, agresivními, zákeřnými, dobytčnými. Čili postoj Německa k Československu. Útočníci pobili obránce, vtrhli do nehlubších skrýší a odnesli všechny kukly. Královnu přepadených posměšně uklidňovali, že „*nemíní jejích dětí zabít, ale že z nich vychovají krásné otroky, a jen aby kladla dál a více, že brzy přijdou zas*“. Tedy skutečné úmysly Německa s evropskými národy. Silný politický akcent bajky umocňuje vypravěčova lidská moud-

rost a v daných souvislostech i prozíravé proroctví: agresori jsou nakonec zničeni větší silou, z uchvatitelů se stanou ztroskotanci.

Krátce po vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava publikuje Flor fejeton **Zoufalci**, který je dalším spisovatelovým dialogem s německým sebevědomím a rozpínavostí. Autor líčí, jak po vlastním pozorování ztratil iluze o dokonalosti životního řádu včel a mravenců. Naivitu a bezúčelnost počínání stěhujících se mravenců komentuje slovy: „... *ústa tiše šeptají citát (německého) básníka: Žijte, máte-li odvahu umřít!*“

22 Týden po **Zoufalcích** pošle Flor svým čtenářům příspěvek **Okradený zloděj** a v něm mezi řádky nezlomné přesvědčení: „... *neučí nás příroda, že na každého násilníka dojde? Stalo se tak vždy ve spletité hře života, i tehdy, když jsme zoufale lomili rukama nad bílou záplavou mnišky*“, nejinak tomu bude se záplavou hnědou.

Právě těmito prorockými slovy útěchy končí Florova polemika s nepřízní doby. I s odstupem času vyznívá objektivně jako vypravěčsky osobitá, občansky odpovědná, odvážná, mužně čestná. V celém kontextu regionálního písemnictví třicátých let má váhu z největších; už proto, že zapadá do celku toho nejstatečnějšího vzdoru, vrcholícího památnou Vavříneckou poutí z roku 1939.

V roce 1939 se *kreisleiter* Seidl postaral, aby měl k dispozici německé překlady Florových antifašistických textů. Byl mezi nimi i ten, kterým spisovatel reagoval na Hitlerův choreograficky a rétoricky nejvydařenější politický projev. Flor jej pojmenoval **Der Tag kommt** a připsal jej „panu T. z Prapořiště“: „*Kdo z vás neslyšel a nečetl? / „... ten den přijde“.* / *Není to vzdech nedočkavého milence / ani studenta útěcha, / je to hrozba vojáka. / Jaký den to ohlašuje? / Den, kdy vše dobré v člověku ubito bude, / den, kdy milosrdenství pohřeb mítí bude, / den, kdy země se chvěti neustane, / a děs se v tváře vryje. / Rodinné svazky smrt přerve, / svět nestačí oběti dávat / a hřbitovy je polykat. / Den dlouhý, soudný, k nepřecháání! / A co bude, až vzejde nový? / Mladí slepci budou tápat*

krajem, / mrzáctví jim bude doprovodem, / stejně u vítěze, stejně v národě poraženém. / A proč musí přijít ten den? / Aby mládí odešlo dříve nežli pozná svět, / aby uvězněné pudy člověka volnost měly, / aby nenáviděné mezníky zmizely / a mapy se změnily? / Jen proto? / Jen proto má lidstvo nésti kříž / a být peklu blíž? / Což rok osmnáctý varoval marně? / Co dnes jejich mohlo být cestou evoluční, / nedal jim skutek revoluční. / Jeden nedočkavec v c. k. hrobce, / druhý ve vyhnanství se modlí trpce. / Modlitby jednoho nevzkřísí mrtvých miliony / ani neuzdraví mrzáků legiony. / Satan oba ranil slepotou / a chystá se zas pobaviti opakovanou hrou. / Jistoty není, co přijde po onom dni, / říkají ti, kteří náš národ neznají. / Ale my víme – / že nám legie budou vzorem, / až staneme ozáření bojem. / Jataganu trpně nenastavíme prsa, / pohroužíme jej v tělo útočníka. / A pak budeme soudit. / Ne jako v roce osmnáctém – / ne jako po bitvě u Domažlic – / víc budeme chtít, mnohem víc: / pomstu – a že „der Tag“ přišel naposled – / jistotu! / Mezníky rozmetáme – / o hrůzu a krev se s útočníkem rozdělíme! / – – – / Snad uzříme zas moře.“

23

Sotva nám potom připadne neoprávněným, když v dopise Okresnímu Národnímu výboru v Domažlicích ze dne 18. května 1945 (více viz níže) Flor na svoji obhajobu proti křivému obvinění z kolaborace uvádí: „Po celou mojí služební dobu na Podzámčí jsem byl českým vlastencem – bojujícím jak pérem tak i slovy proti všemu, co ohrožovalo naši samostatnost – vzdor tomu, že můj zaměstnavatel byl říšský Němec – neboť jsem nevěřil v druhý zázrak z roku 1918, ztratíme-li samostatnost podruhé.“

Jako údajný český nacionalista měl být Jakub Flor zatčen gestapem, z čehož doslova v posledních minutách sešlo (kupodivu) na přímluvu německého lesmistra Herdegena, bezmezně ctícího Florovu zcela mimořádnou odbornou způsobilost.

Absurdity roku pětáctýřicátého, anebase úřadů

Slunného pátého května roku 1945 pronikly osvobozené jednotky 3. americké armády i do Domažlic, i do Kdyně, i do Kouta na Šumavě.

24 Slunného osmého května téhož roku píší členové Národního výboru v Oprechticích dopis Národnímu výboru v Koutě na Šumavě.

Pro padesátiletého lesního v Podzámčí Jakuba Flora se obloha zatáhla dotmava.

Dopis je totiž udáním a má tento doslovný obsah:

„Národní výbor v Oprechticích po zralém uvážení dovoluje si požádati titl. Národní výbor v Koutu na Šumavě, aby byl řádně vyšetřen a předán k lidovému soudu ve Kdyni kolaborant Jakub Flor, lesní v Podzámčí, kterého činíme zodpovědným z následujících obvinění.

Jmenovaný po celou dobu války kamarádil se s jednotlivými členy klatovského Gestapa, hlavně s jeho vrchním radou, a dovoľoval jim odstřel srnčí zvěře nad povolený odstřel 3 kusů a střelilo se celkem 13 kusů, a to i v době hájení. Jako lesní poradce mysliveckého úřadu v Klatovech podával tendenční informace o majitelích a členech sousedních revírů a přičinil se o zabránění těchto velkostatkem. Dosavadní majitelé revírů jako u nás v Oprechticích museli pak odevzdati zase jeho přičiněním svoje pušky Okresnímu úřadu v Domažlicích bez jakékoliv náhrady, přestože velkostatek dal nám potvrzení a příslušné písemné prohlášení, že bude nám dovoleno jako hostům odstřelování zvěře a jeho přičiněním nebylo toto dodrženo. Toto můžete zjistiti i u majitelů honiteb v Zahořanech, v Koutu na Šum., v Hříchovicích a v Staněticích.

Jako fašista pracoval zřejmě ve prospěch Němců a jako zaměstnavatel vyhrožoval českému dělnictvu sabotáží a dával k dispozici lidi pracovnímu úřadu v Domažlicích, který je pak posílal na práci do letecky ohrožených míst v říši. Českým lidem neprodal potřebné palivové dříví a aniž by byl zjišťoval, zda-li čeští lidé dopustili se lesního pychu, dal vybírat od těchto svými podřízenými značně vysoké pokuty a tito lidé ze strachu před ním tyto pokuty platili.

Pro české lidi dal zakázati jednotlivé mytě v lese pro sběr lesních plodů a nutil je sbírat lesní plody pro Němce a sám se svou rodinou lesní plody pak zašantročoval svým známým Němcům. Tímto se dovedla zvláště vyznamenávati také jeho žena.

Zabíral a zahražoval lesní i soukromé cesty s odůvodněním, že tyto jsou majetkem německého velkostatku, ačkoliv věděl dobře, že tyto jsou veřejné.

Dle výpovědi Vladimíra Štefla, lesního adjunkta asi tak před 4 měsíci v Podzámčí, zjistili jsme, že syn lesního Flora, který byl zaměstnán jako lesní v Bavořích, dostal od německých úřadů vysvědčení, že je synem a příslušníkem rodiny Florů, která byla již ve třech pokoleních solidární a věrná jako služebníci německým majitelům kouteckého velkostatku a jako takový byl velmi vřele Němcům doporučen.

Doporučujeme Vám vyslechnutí lesního personálu, lesnímu Florovi podřízeného na podzámeckém revíru, o povaze jejich nadřízeného.

Lesní adjunkt Vlad. Štefl bydlí nyní u svého strýce v Slavíkově. Jako důkaz nabízíme podrobný výslech následujících občanů o činnosti obviněného.“

A již 10. května 1945 píše Národní výbor v Oprechticích do Kouta na Šumavě opět. Tentokrát toto:

„Žádáme, aby na základě přípisu ze dne 8. května ohledně vyšetření Jakuba Flora byl týž propuštěn z lesních služeb a aby byl

z vazby propuštěn na čestné slovo, že se nevzdá, aby mohl být kdykoliv pohnán k zodpovědnosti.“

A ještě téhož dne se do kauzy vložilo velitelství II. oddílu ve Kdyni, zastoupené nadporučíkem Kalíškem. Ten rozhodl, že „*na základě předložených spisů a výpovědí místního Národního výboru v Oprechticích nařizuje velitelství II. oddílu ve Kdyni okamžité propuštění p. Jakuba Flora, lesního správce Podzámčí“*.

26 Je tedy patrné, že Jakub Flor měl v dramatických poválečných dnech dosti úhlavních a zavilých nepřátel. Spisovatel a lesní však prožíval čas své občanské a vůbec lidské degradace pozoruhodně vyrovnaně a statečně.

Kamarila Oprechtických dosáhla úspěchů a vůbec to nebyly úspěchy marginální. Už 16. května 1945 dostal lesní v Podzámčí dopis z ředitelství velkostatků Kout – Trhanov se sídlem v Koutě na Šumavě. Je to sdělení nekompromisního obsahu:

„S příkazu Národního výboru v Oprechticích a se schválením Okresního Národního výboru v Domažlicích zbavuji Vás dnešním dnem až na další Vašeho místa lesního v Podzámčí.

Veškeré spisy, zásoby a podobné předejte Vašemu prozatímnímu zástupci panu lesnímu Václavu Florovi ze Kdyně. O této předávce sepište řádný protokol.

Pokud se týče Vašeho bytu uvolněte prozatím Vaší kancelář svému nástupci.

Pokud se týče Vašich dalších služeb, bude později ještě rozhodnuto.“

Direktivní list podepsal pověřený ředitel velkostatků Kout – Trhanov a místopředseda Okresního Národního výboru v Domažlicích.

Domnívali-li bychom se, že Jakub Flor přijímal všechny vzrušené události s jeho osobou související s ustrašenou odevzdaností,

hrubě bychom se mýlili. Tak citovaný dopis sdělující mu zbavení funkce lesního obdržel 17. května a již příštího dne napsal Okresnímu Národnímu výboru v Domažlicích:

„Na žádost oprecht. národního výboru Vámi schválenou byl jsem Vámi včera 17. V. 1945 zbaven místa vedoucího lesního na Podzámčí – aniž bych býval povolán ospravedlniti se z obvinění. Proto, že je to otázka národní a osobní cti, musím podati svoje ospravedlnění.

V době války jsem pracoval k tomu, abych co největší část zisků z polomů zadržel na zlepšení a novou síť lesních cest a silniček. Byla uvedena do pořádku i cesta, jež je majetkem obce Oprechtic pod záminkou, že je nutná k vývozu kmenoviny, ač hodnota této nedosahovala výše opravy. Tehdy mi bylo řečeno mnohými oprechtickými občany: Stavíte si památník. Ve Stanětickém katastru postavena nová silnička Stanětice – Úlíkov, pokud probíhá lesem, jenž patřil velkostatku. Ve Kdyňské části dokončena síť cest – opravena i pěšina pro pěší do Mezholez, a postupováno v plné shodě s odborem Klubu č. turistů ve Kdyňi a městem Kdyňi. Dobrovolně jsem provedl stavbu silničky na Koráb, na účet Klubu č. turistů ve Kdyňi v rámci své služby.

27

Zvětšil jsem lesní školky na výměru 8 ha, kde dnes jsou na zásobě statisíce sazenic všech druhů. Poskytl jsem tak kraji prvotřídní sazenice z našeho uznaného semena, a stálý výdělek přestárlým ženám i mužům z okolí.

Zvedl jsem stav zvěře, zvláště bažantů. Od roku 1940 se nestřílely bažantí slípky. Dnes jimi jsou zazvěřeny okolní honitby. Ubránil jsem je i v roce 1944, aby naše vlast nemusila jíti do nového života vyplundrována i tam, kde toho nemuselo být. Jen ten, kdo v tomto oboru pracoval může říci, co rizika zde bylo jen s opatřením krmiva.

Oprechtická honitba byla velkostatku pronajmuta v roce 1942 za 500,-- K roč. nájmu. Oprechtickým zájemcům byla ponechána

část asi 150 ha jako podnájem. Stalo se to bez podnájemní smlouvy – tedy ve formě neplatné – ale abych nebyl podezírán z nečestnosti – tajilo se to. Když byly oprechtickým střelcům odebrány brokovnice, prováděl se odstřel v této části personálem a polovina zvěře odvedena jim, druhá státu. Nebylo to lehké. Pan centrální ředitel namítal, že z toho nic nemáme, jen ztrátu vzácných patron a vydání za honce a myslím, že pro rok 1945 již bych nebýval s to tento stav udržet.

Asi v roce 1943 si stěžoval lesmistr Herdegen prostřednictvím hajného Březiny na nájemce Koutské honitby, že honí příliš často, tu věděl jsem, že tato honitba bude vzata. Připojil jsem se k stížnosti s odůvodněním, že jsme my při bažantím honu nestříleli zajíce – a oni je pak odstřelili v příštích dnech – a pracoval jsem k tomu aby tato honitba byla přidělena velkostatku – nikoliv důstojníkům –, jak se dělalo v té době. Z toho dvojího zla jsem považoval toto za menší. Velkostatek v této honitbě řádně krmil, jen jednou lovil – a nebýti pytláctví vojenského – mohli dnes převzít honitbu se stavem zvěře, který nikdy neměli.

Za literární činnost v myslivosti mně bylo v roce 1942 uděleno čestné uznání.

V mezích možnosti jsem podporoval nejpotřebnějšího ze zeměstanců – Víta Václava ze Kdyně.

Daroval jsem více knih hasičům na Podzámčí, čímž vznikla tamní hasičská knihovna.

Nemám po ruce starší rejstřík náhrad škod za lesní puch. Za rok 1944 činily 637,40 K, z toho 215 K pokut za domovní prohlídky vykonané četnictvem. Ovšem pastvení koz občany z Oprechtic v polomové ploše netrpěno, neboť místy bylo seto semeno listnáčů a vysázeny sazenice buku. Přes to byli varováni několikrát, nežli byl jeden předán četnictvu v Koutě.

Ve své funkci honebního poradce jsem se řídil spravedlivostí. Vědomě jsem nikomu neublížil a dobrozdání jsem podával jen na vyzvání nižšího mysliveckého úřadu – ačkoliv jsem ovlivňován,

abych – nežádán, oznámil tu či onu věc na někoho. Nemohlo se lháti – kritikové byli mezi vlastními řadami střelců. Na základě těchto dobrozdání nemohly být odebrány zbraně, neboť byly vzaty i těm, kteří měli příznivá dobrozdání. Strážmistr Pašek ze Zahořan sdělil mně, že u něj byla německá policie, která vyšetřovala všechny majitele honeb. lístků – a dle něj to pro všechny dopadlo nepříznivě. Brzy na to jim byly odebrány.

Na zaječích a bažantích honech byli u mne i ti, kteří sem byli posláni panem centr. ředitelem – povětšinou neznámí Němci. Mezi nimi byli několikrát Kreisleiter Seidl a kriminální rada Winkelhofer z Klatov. Tento jezdil ještě mimo to na srnce. Nikdy nemluvil o politice – hledal osvězení a zapomenutí.

29

Prodej kmenoviny byl zakázán až na 4 %, uvolněné pro malo-prodej. Toto bylo vyčerpáno. Prodej paliva byl vůbec zakázán, byl úzán jen na nákupní listy. Přes to jsem prodal zvláště občanům ze Kdyně, Zahořan a Stanětic (Oprechtice svoji potřebu více z Holštýnského revíru) všechny souše v tyčkovinách s odůvodněním, že nemáme pracovních sil k zpracování a souše musí z lesa, aby se omezilo rozšíření brouka.

Je pravda, že do myslivny v níž jsem, utekl před bombardováním Kouta Zdeněk Schönborn starší. Víím, že to vyvolalo mnoho zlé krve, ale nebylo lze odmítnouti, když zde místo bylo. Na tuto epizodu budou však občané v brzké době pohlížeti růžovějšími brýlemi.

Odstřel srn a srnčat byl povolen do 15. II. 45. 17. II. 45 jsem dostal telefonický rozkaz od centr. ředitele Heyden-Linden, abych ještě téhož dne odstřelil 1 srnu. Odpověděl jsem, že to není možné. Řekl: Je to pro uprchlíky – a já mám pro ten případ povolení od p. Ing. Görga z mysliveckého úřadu na potřebný počet kusů. Střelil jsem čiplenku a poslal do Kouta a s ní hlášení o odstřelu nižšímu mysl. úřadu.

Po celou mojí služební dobu na Podzámčí jsem byl českým vlastencem – bojujícím jak pérem tak i slovy proti všemu, co ohrožovalo naší samostatnost – vzdor tomu, že můj zaměstnavatel byl

říšský Němec – neboť jsem nevěřil v druhý zázrak z roku 1918, ztratíme-li samostatnost podruhé. Kreisleiter Seidl mně jednou po honě vytkl, že jsem byl český nacionalista a že si mnohé věci nechal přeložiti, (např. Es komt der Tag). Tehdy jsem měl býti zatčen – na přímlyvu lesmistra Herdegna z Trhanova se však tak nestalo. (Sděleno šoférem Šindelářem z Trhářova.) Po druhéjevila o mně kriminální policie zájem, když byl zatknut řed. Malina a jiní z Kouta. (Sděleno p. Kolářem z Kouta.)

30 Toto jest moje zhuštěná životní činnost do dne předání revíru. Sám nedokonalý, jsem kompromitován 21 letým soužitím s lidmi také nedokonalými. Když jsem byl ve vazbě ve Kdyni, zeptal jsem se vzdělaného rozumného Němce: Považujete to, co se zde děje, za spravedlivé? Odpověděl: Ano! Proč se však ptáte? Nejde o mně – řekl jsem mu – ale mám obavu, aby druhá republika nepoužila ke svému křtu vědomě prolitou spravedlivou krev a nespravedlivost – neboť fakt, že Německo tak činilo, nás Čechy udržoval ve víře, v nejtěžších dobách roku 1940 a 1941 že Osud nedovolí dlouhého trvání takovému režimu.

Na presidentské vlajce je heslo: „Pravda zvítězí“. Zvítězí opravdu?

Vlasti zdar!

*Jakub Flor,
vedoucí lesní
Podzámčí, p. Kdyně“*

Tolik Jakub Flor na svoji obhajobu. Nutno říci že obhajobu vskutku účinnou, protože již 19. května 1945 Národní výbor v Oprechticích, tedy ten výbor, který před jedenácti dny podal na Flora udání, adresuje Ladislavu Roušarovi, lesmistru na velkostatku v Koutě na Šumavě, tento přispis:

„Národní výbor v Oprechticích usnesl se ve své schůzi konané dne 19. května 1945 za rozhovoru, kterému byl přítomen Jakub Flor, lesní v Podzámčí, aby jmenovanému nebylo bráněno při hledání jiného služebního místa v jiném revíru, neb okresu a aby re-spektive mu bylo při hledání tohoto místa poskytnuta případně i morální pomoc.“

Nicméně ne všechny záležitosti vedoucí k Florově očištění a satisfakci proběhly tak promptně. Teprve po dvou měsících od druhého zásahu Oprechtických do jimi vyvolené kauzy (rozuměj: *„Žádáme, aby na základě přípisu ze dne 8. května ohledně vyšetření Jakuba Flora byl týž propuštěn z lesních služeb a aby byl z vazby propuštěn na čestné slovo, že se nevzdálí, aby mohl být kdykoliv pohnán k zodpovědnosti.“*) bylo Jakubu Florovi vystaveno sdělení, že Vyšetřující komise Krajského výboru Národní bezpečnosti při Okresním národním výboru v Domažlicích se sídlem ve Kdyni *usnesla se jednohlasně, že trestní řízení proti Jakubu Florovi, lesním na Podzámčí, se zastavuje, ježto po zevrubném vyšetření a výslechu uvedených svědků bylo shledáno, že se nejedná o věc patřící před jakékoliv soudy nebo úřady, nýbrž o záležitosti ryze osobní vyvěrající z osobní nenávisti proti vyšetřovanému pro výkon jeho služby. Předseda: Dr. Kolorus v. r. Ve Kdyni dne 10. 7. 1945.* Dva týdny nato (23. července 1945) Obecní úřad v Koutě na Šumavě vydal Jakubu Florovi potvrzení, že *jest po stránce národnostní úplně spolehlivý a že se během německé okupace nedopustil žádného činu proti lidu a národu.*

V následujících dnech a týdnech katarze se Florův život začal vyvíjet méně problematicky a po všech stránkách také příznivěji. Nejprve Lesní dohlédací úřad Klatovy poslal (23. 8. 1945) k Florovým rukám na adresu Hradištany, p. Hradec u Stoda vyrozumění, že: *„Lesní dohlédací úřad Klatovy příslušný jako nižší myslivecký úřad nevyhovuje Vaší žádosti o zbavení funkce poradce myslivosti, poněvadž nelze za Vaši osobu získati rovnocenné náhrady. Zvláště*

v nynější době bude nižší myslivecký úřad potřebovati spolehlivého poradce v zájmu řádného provozování myslivosti.“

32 Jistým mezníkem se stalo 10. září 1945, kdy do Hradišťan za Florem dorazily dvě další písemnosti. První – domovský list, jímž se potvrzuje, že Jakub Flor má v Koutě na Šumavě domovské právo od 23. listopadu 1932, druhá – dekret Národní správy zkonfiskovaného velkostatku Horšovský Týn o přijetí do pracovních služeb. V druhém případě ovšem šlo víceméně o formalitu, Jakub Flor ve velkostatku už krátce pracoval: podle spisovatelova *popisu životní a služební dráhy* z března čtyřicátého osmého roku nastoupil 1. září 1945, podle torza kopie soupisu o pracovní kariéře vypracovaného úředníkem pro účely důchodového pojištění prý již o měsíc dříve a podle zápisu v Pamětní knize revíru Podzámčí Flor převzal správu revíru Hradišťany u Stoda už 26. července 1945.

Jisté je, že u horšovskotýnského velkostatku byl Flor zaměstnán do 10. ledna 1946. Následujícího dne převzaly velkostatek Státní lesy a statky. Jakubu Florovi – už i v nové společenské realitě považovanému za mimořádně odborně způsobilého lesního a myslivce – začala finální část produktivního života: vedoucího polesí Hradišťany, ne však spisovatele.

V rodných Staněticích si Jakuba Flora pamatují a v dobrém dodnes vzpomínají. Na stránkách www.stanetice.cz je Flor vylíčen jako *vášnivý a činorodý milovník a ochránce přírody, který ještě ve vysokém věku chodil hlubokým sněhem do lesa denně krmit a zachraňovat zvěř. Po celý svůj život myslivce se nikdy v ničem nezpronevěřil svému povolání. Lásku k lesu a přírodě si přinesl již z rodné hájovny ve Staněticích. Významné pro Jakuba bylo už na měšťanské škole v Domažlicích přátelství s o šest let starším Janem Vrbou. Také s jeho výzvou pak odešel studovat na odbornou lesnickou školu do jihomoravské Jemnice. Po krátké adjunktuře na trhanovském panství se stal, jako otec a děd, revírníkem na tehdy*

svěřeném statku hrabat Rziszewských, později Schönbornů. Po dlouhé roky vzorně spravoval dva rozsáhlé revíry Podzámčí a Stanětice. Za svého působení je 2x zachránil před mniškou i kůrovcem. Uměl dobře léčit zvěř a tak se na něho často obraceli myslivci i ze vzdálených revírů. Ač byl ve službách německé šlechty, choval se vždy jako hrdý vlastenec, a to i po okupaci. Před koncentrákem ho zachránil v poslední chvíli čestný německý lesní správce panství Zdenko Schönborna Herdegen. Už od studentských let uveřejňoval Jakub Flor drobné literární práce, především fejetony v domázkách týdenících, stojí na webových stránkách Stanětic.

Z literatury do archivu

*„Kdo vás přečte moje knihy
Kdo vás bude číst
až se snese nad můj kámen
javorový list“*
Vítězslav NEZVAL

- 34 V poválečných politicko-společenských poměrech, jak je historie pamatuje, nevyšla Florovi jediná kniha, třebaže rukopisy napsané v první verzi měl tři a třebaže se nestránil veřejného života a byl z přesvědčení lidovědemokraticky, později prosocialisticky orientován. A třebaže kupříkladu neodmítl členství v Komunistické straně Československa a z čestných pohnutek vstoupil i do Svazu československo-sovětského přátelství, do Československého červeného kříže či do Spolku včelařů. Že Flor v žádném případě nesměšlel nepřátelsky ani o lidovědemokratickém, ani o socialistickém uspořádání společnosti snad nejpřesvědčivěji dokazuje dopis, který napsal a do plzeňské redakce komunistického deníku Pravda odeslal 29. března 1971. V dopise tolikrát dehonestovaný muž napsal:

„24. 4. 1968 po televizním projevu spisovatele Arnošta Lustiga jsem protestoval proti jeho štvavému projevu a varoval čsl. televizi: Rozumíte-li takto volnosti slova, místo obrody bude pohroma. To by mne opravňovalo k tomu říci i Vám dnes: Nejen politikou živ je člověk!“

Nicméně – zapátrejme, jakéže literární rukopisy to Jakub (Jack) Flor napsal?

Byly tři. Jako že tři knihy vlastním nákladem vydal, na vydání třech dalších pomýšlel. Dal jim názvy **Monte Cimone** (1937), **Zelená pense** (1938 – 1944) a **Zelený život** (1944 – 1945).

Monte Cimone je dvoudílný román, na němž – především na dílu druhém – je znát, jak také jinak, že rukopis neprošel redakčním čtením a my jej chtě nechtě musíme po všech stránkách považovat za literární práci nedokončenou. Ovšem ten badatel, kterému půjde především o poznání spisovatelovy tvůrčí osobnosti a o pochopení její vyhraněné profesně-etické filozofie, bude v každém případě spokojen.

Děj prvního dílu plyne v čase první světové války, tedy i na frontě, a autor nás do něj zavádí vcelku působivým prologem:

35

„Byl říjnový večer roku 1915.

Podruhé již padalo listí od vzniku války, podruhé již odlétalo ptactvo z českých lesů, podruhé již pluly bílé řásně babího léta ztichlým krajem, nad nímž jako těžký mrak leželo rudé jubileum světové války – jubileum pěti set dnů.

500 dní!

Co vše v této době bylo ukradeno! Smrt pozbyla již své velikosti, neboť zabíjela ve velkém a měla ohavné sklony. Rozmetávala těla po bosenských skalách, dusila je v močálech mazurských jezer, topila je v mořích a dávila je na šibenicích. V zázemí se již mrzká nitra vyvolenců nepřetvářela maskami ctnosti. Kupčilo se s bídou, mrzáctvím i s věrností žen, jichž manželé zde nebyli, aby drzé ruce srazili.

Úzkost šla Evropou. – Prosmýčila města, vesnice, samoty a všude se usadila jako nezvaný host, nešetříc starců nad brobem ani hravých dětí. A za ní kráčelo neštěstí. Zprávy, kolující krajem, nebyly požehnané. Dnes plakali zde, zítra jinde, a pro nikoho z usazených nebude zapomnění – protiváha vzpomínek bude doživotně mocnější.

Miliony lidí znaly jen jeden cíl: zůstatí za každou cenu ušetřen! O tomto cíli snili a k němu klopytali. Poslední peněz byl vydán na

jeho zakoupení, a kdo z tohoto způsobu, při němž spravedlnost plakala, byl vyřazen a znal již peklo front, nezřídka unikal sebezmrzačením.

Pět set dní neustálé pohotovosti nebeského dveřníka, neboť duše vstupovaly v nepřerušovaných čtyřstupech. Zato ďábelští vládcí podzemí měli dosud zaměstnanost normální. Ale i oni poznají tíhu přepracovanosti, až původci války a jejího prodlužování, vyzábělých tváří a polonahých těl, budou odvoláni od svého nečistého bohatství.

36 *Jaké štěstí pro tyto kandidáty pekla, že lidstvo nevědělo, že je čekají ještě tři taková jubilea.“*

Třebas po takovém vstupu do prvního dílu má čtenář dojem, že Monte Cimone je naléhavě protiválečný román, a on vskutku je, teprve druhým dílem autor vyjeví, že jeho ústřední myšlenkou je poukaz na to, že pro lesní personál jeho generace není nikdy míru, ten je ve válce nepřetržitě. Máme dojem, že právě druhý díl románu Monte Cimone, kdyby byl rukopis vydán, mohl nejprůkazněji ozřejmit Florův celoživotní odpor k zločincům-pytlákům, jakož i k pytláctví jako sociálnímu jevu. Adjunkt z postřekovského revíru Karel Halas je odveden na frontu a jeho válečná anabáze má epilóg v Lessinských Alpách na úpatí hory Monte Cimone. Na vrcholu vojsko rakouské, u paty a na boku vojáci italští, snažící se masiv poddolovat a vyhodit do povětří, a s Itáli čeští legionáři: právě mezi nimi – v české propagační hlídce – je definitivní místo Karla Halase jako velitele hlídky. Ten noc co nos promlouvá k „Frantovi“, toť k českým vojákům mezi Rakušany na vrcholu hory. Ti sami neznámého českého agitátora pojmenovali – také „Frantou“. A tak Franta vybízí Frantu, ať dá vale mocnářově armádě a přeběhne k legiím. „Čechy vypověděly válku Rakousku i Německu ... Franto uteč ... Tebe nechceme vyhodit do vzduchu ...“ Ze stanoviště předsunuté polní stráže na Monte Cimone poznává agitátorův hlas adjunkt Čížek – vždyť „Frantou“ přece je

jeho kolega Karel Halas!! Ten Halas, který byl v civilu adjunktem v postřekovském revíru!!

(Ne dost na tom. Halas byl v roce 1917 zajat a vstoupil do legií. Jako přezdíváný „Franta“ se stal legendou, když v přestrojení za rakouského setníka vykonal inspekci v rakouských zákopech.)

Stejný Halas se vrátil v devatenáctém do civilu, aby se stal zeměstancem velkostatku knížete Almara. A v jeho revíru další klíčová postava obou dílů románu Jiří Jiskra krade dříví a pytláčí zvěř. Je to ten Jiskra, který sloužil na místě předsunuté polní stráže na Monte Cimone právě v týdnech Halasova agitování. Jiskra utrpěl v ohni italského útoku silný nervový otřes – a poznamenán je navždy.

37

Po válce je tedy zlodějem a pytlákem stejně jako jeho otec, a oba právě v tom revíru, kde slouží Karel Halas. Otec Jiskra zde zkrříží Halasovy stopy celkem dvakrát: poprvé ho postřelí na ruce, podruhé ho střelou do obličeje připraví o oko a navždy mu zohyzdí obličej. Když z lesa utíká, střetne se s hajným a ten je tentokrát rychlejší – on vystřelí první a on starého nenávistníka Jiskru zabije.

Být členem lesního personálu je jako být permanentně ve válce, někdy snad hroznější války světové. Toť realita už v lesích mocnáře, tím větší v lesích Československa. I takovým mementem je román **Monte Cimone**, v rukopisu Florem napsaný právě v tom roce, v němž spisovateli vyšel soubor (především) mysliveckých próz **Oběť soucitu**.

Proč tedy takový román po druhé světové válce nevyšel?

Máme zato, že důvody jsou dva: přinejmenším jeden literární, určitě několik dobových politických.

Proč literární?

Příkladem: V Praze působící učitelka Eva Jiskrová, dcera pytláka Jiskry, přijede navštívit otce a vypomoci bratru Jirkovi, který na Monte Cimone takřka zešílel. Aby mohla o poznamenaného Jirku pečovat, prý zrušila i svatbu.

Slečna Eva si hned prvního dne vyjde do lesa. Les ji tak okouzlí, že v něm zůstane i po setmění. V noci udeří vichřice a s Evou je zle. Naštěstí je v lese také adjunkt Halas, střežící před pytlákem Jiskrou výstavního srnce, a Evu Jiskrovou, k níž ovšem v těch momentech vzplane láskou, obětavě zachrání. Eva Jiskrová k Halasovi: „Měla jsem lásku a zřekla jsem se jí pro jinou, kterou mám teď. Je to láska a obdiv k neznámému, jehož jsem v životě neviděla, ani jeho hlasu neslyšela a o němž ani nevím, není-li už ženat. Ale – je to hrdina.“ (Tu si připomeňme, že v prvním dílu pozná Čížek, do něhož se spisovatel Flor stylizuje, hlas Evou zbožštělého hrdiny, totiž „Franty“. Patří právě tomu Halasovi, který teď Evu spasil před živlem.)

Když starý Jiskra za slídění po srnci výstřelem poraní Halase na ruce, Eva vzplane k adjunktovi láskou. S otcem se rozejde ve zlém a vrátí se do Prahy. Halas jí píše dopisy, zamýšlí vzít si dovolenou a navštívit ji. (To už je revírníkem.)

Avšak než se k cestě za Evou odhodlá, opět narazí v lese na pytláčího Jiskru seniora. Ten jej střelí tentokrát do obličeje, a zohavenému, poloslepému Halasovi se rázem změní svět. Soucitný velkostatkář sice poskytne nešťastníkovi bezúročnou půjčku na zakoupení hospodářství, ale – –

Také Jiskrovna je Evou prodána, řekli jsme si, že jejího otce zastřelil hajný Zeman. Naopak hajný Zahout potká v lese uplakanou Evou, nato ji zohavený Halas vyhledá, a oba jsou šťastni – jejich oboustranná láska neskončila ani odloučením, ani nápadníkovým neštěstím.

Vyprávěli jsme jen jeden z řady příběhů románu, abychom demonstrovali, že spisovatel Flor ve skutečnosti nedorostl v nadprůměrného romanopisce: nedostatečná psychologická kresba postav, postav naopak přespříliš, laciný romantismu a fabulační naivita – to vše shrneme pod literární důvod, proč román **Monte Cimone** nevyšel a je jen škoda, že Flor ani s odstupem dlouhých let nedokázal číst svoji práci kritickými očima.

Nedokázal, a kdyby ano, bylo by mu to co platno?

Sotva. Všechno bylo proti němu. – –

Předně. Předně symptom rodového dědictví. Vždyť Florové se po tři generace uplatnili jako panští úředníci ve službách německé šlechty. Mohli snad něco takového tolerovat ti noví mocní, jimž biblí byl Marxův Kapitál a desaterem třídní původ a hlediska? Kteří že to mocní? Poprvé ředitelé zestátněných a proříděných nakladatelství. Podruhé předsedové a tajemníci (základních, okresních, krajských, ústředních) výborů ve všech hospodářských a společenských oblastech dogmaticky vládnoucí Komunistické strany Československa.

39

Ale není to vše. Flórovy služební kontakty s gestapem?

Stín Flórova (co na tom, že bezdůvodného) nařčení z kolaborace?

Stín obvinění Flórova syna Jacka z protistátní činnosti (co na tom, že s osvobozujícím rozsudkem)?

Atd. Atd.

Jako pokus o román **Monte Cimone** ne, tak ani soubor próz **Zelená pense** nedostal v nakladatelstvích příležitost. Flor psal soubor poměrně dlouho, v letech 1938 až 1944, a vrátil se jím tam, kde si byl nejjistější, jako už v souboru **Oběť soucitu**: do kratších próz, kterých je tentokrát jedenáct. (Předložku „do“ jsme užili, protože se v nich opět setkáváme s Čížkem. Ani tentokrát není Čížek alter ego Jakuba Flora, nýbrž vždy a jen bez výjimky zcela autobiografickým portrétem.) Souborem autor přináší tvrdě nezidealizovaný obraz toho zeleného světa, v kterém den co den je v ohrožení život, ten lidský, ten zvířecí. To mějme na paměti, že spisovatel Flor nepoměřuje hodnotu života zvířete hodnotou života lidského. Existuje život jeden jediný. V tomto směru jde o poznatek z nejzásadnějších: Florův světonázor koreluje s filozofií Vrbovou, ty dva rozděluje – a zásadně – toliko tvůrčí potence.

Rukopis souboru autor pojmenoval podle prózy vstupní **Zelená pense**. V té defilují hajní Bříza a Kámen, revírník Spáčil a pytláčící nezaměstnaný, otec čtyř dětí Řehák. (Třebaže se lesní a myslivec Flor stavěl k pytláctví po celý život nesmiřitelně a s naprosto vyhraněnou rigorózností, v **Zelené pensi** lapidárně pojmenoval sociální kořeny neřesti přecházející začasto až v těžký zločin.)

O čem **Zelená pense** vypravuje?

40 V Břízově revíru se koná hon za účasti významných hostů. Ačkoli projekt honu plánoval odstřel 320 kusů zvěře, skutečnost byla třetinová. Hajný Bříza, jehož služební pozice je po takovém neúspěchu vážně otřesena, vidí příčinu nízkého stavu zvěře v pytláctví. A je uzavřený, přísný na podřízené a svůj revír bedlivě kontroluje. Až při noční obchůzce lesa a honitby trefí na pytláky oslňující reflektory zajíce. Ale pytláci se hajného nebojí ani zbla – kulku mají pro vše hýbající se. Vypravěč: *„Když bylo lékařem potvrzeno, že po nočním souboji s pytláky se tělo hajného uzdravilo, nikoli však duše, byl vyhlédnut za jeho nástupce hajný Kámen.“*

Pod novým hajným pracuje revírník Spáčil. Ten je svědkem pytlákovy zátahu na srnčí a zastřelí jeho ovčáka, srnče právě dávícího. Nato se strhne mezi oběma muži přestřelka.

Místo střelby obejde ráno hajný Kámen a najde mrtvého pytláka Řeháka. Opět vypravěč: *„Zatím co vzrušení zvědavci sledovali činnost soudní komise, v myslivně vládla horečka. Revírník blouznil, nikoho nepoznával. K soudu již nešel, krátce po doručení obsílky umírá.“*

Toť nezveličená realita zeleného světa, jak ji znal a literárně zachytil Jakub (Jack) Flor.

V roce 1944 spisovatel začal psát a v roce 1945 dokončil poslední svoje obsáhlejší dílo **Zelený život** mající podtitul **Obraz ze života**. Konkrétně tu běží o obraz života Čížka, z revírníka postupně povýšivšího na vedoucího lesního. A když jde o Čížka, máme co do činění s autobiografickou literární kronikou (1925 – 1945),

vskutku ale kronikou, protože ani v případě **Zeleného života** ne-sáhl autor do arzenálu větší a ještě větší tvůrčí invence. Především vnitřní monology chybí a naopak se nedostává syžetových technik prospívajících dynamičnosti děje. Vše překrývá pohodlná – a řekněme monotónní, řemeslnou objektivností neoplývající – popisnost.

Tvrdíme-li, že **Zelený život** je Florovou autobiografickou kronikou, pak zároveň kronikou míst, kde se hlavní postava pohybuje, a pak početných lidských typů, s nimiž soužila nebo které tam zkrátka jenom potkala. Významné místo tu má Čížkův-Florův zaměstnavatel Zdeněk hrabě Born, majitel koutsko-trhanovského velkostatku. Přicházejí a odcházejí statkář Klenka, takto štváč a pytlák, filipohorský revírník Pospíšil, pecácký Baierl, postřekovský Fajna, ordovický Flor, starohuťský Křištof, Šmíd z Černé Řeky, a vedle revírníků hajní Mleziva, Marek, Drozda, Dekr, lesmistr Roušar, nadlesní Herdegen, a s nimi baron Edelmann, hrabata Palfy, Coudenhov, Schönborn, Czernin, Mensdorff-Puilly ...

Nahlížíme do způsobu života těch i oněch, nahlížíme hodnoty, které oni vyznávají, také charaktery a osudy. Poznáváme průběh konce druhé světové války na Kdyňsku. Poznáváme ...

(Ne, nemyslíme, že příležitostný badatel, ať akademik, ať amatér, by neměl číst **Halali** či **Zelený život**. Florova literární dokumentaristika získává po mnoha uplynulých desetiletích na hodnotě a dokresluje již existující faktografii vědeckou.)

Třebaže Jakub Flor zdaleka neoplýval takovou asertivitou jako jeho současník, známý možná přátelský a především literární kolega Jan Vrba, velmi a neúnavně bojoval za své rukopisy, a své pokusy prosadit je k vydání vzdal podle našeho mínění až na přelomu šedesátých a sedmdesátých let minulého století. Jistou orientační konstrukci – to alespoň – tvoří ukázky z Florovy přijaté korespondence:

1

20. července 1954 odpověděl Domažličan Karel Prunar, který vytiskl spisovateli první a třetí knihu, na dopis Florova syna Jacka:

42 „Milý pane lesní, dostal jsem Váš dopis, ve kterém mne žádáte o zaslání štočků z knih Vašeho p. otce, které Vám chybí. Vaší žádosti, bohužel, nemohu vyhověti. Jsem už 2 a půl roku úplně mimo tiskárnu, která, jak sám víte, už u nás vůbec není. Stěhovali ji v mé nepřítomnosti, v době, kdy jsem prožíval přetrpké chvíle ve vinohradské nemocnici. Vím jen, že jsme měli Vaše štočky ve zvláštní krabici, ale také si pamatuji, že jsme kdysi komusi půjčovali nějaké štočky se svolením Vašeho p. otce, možná, že jsou to zrovna ony, které Vám dneska chybí. Uznáte jistě sám, že po dvaceti letech a po tolika otřesech, které tiskárna v minulých patnácti letech prožila, je těžko požadovat na mně věci, jako bych měl tiskárnu dosud ve svých rukou. Právě minulý týden rozbíjeli u nás dole v dílně perlíkem poslední kus – velký rychlolis, který tiskl i knihy Vašeho p. otce.

Štočky z knihy „Halali“ Vám nemohu dát z toho důvodu, že u nás nikdy nebyly, protože jsme tuto knihu netiskli. Tiskla ji fa Neuber, Pour a spol., Praha I.“

2

27. září 1954 napsal Florův bývalý spolupracovník v lesní službě J. S., dlící právě na dvouměsíčním školení v karlovarské Krajské politické škole Jiřího Dimitrova, krom jiného:

„A teď k vlastnímu obsahu Tvého dopisu. Milerád udělám všechno pro to, abych dobré věci pomohl. Nejsem sice ani literární, ani politický kritik, ale chci s poctivým srdcem posoudit Tvé dílo a udělat všechno proto, aby o životě lidí v našich lesích byla seznámena naše veřejnost.

Proto buď tak laskav a zašli mě tyto originály sem do Karlových Varů bez obav, vše Ti v pořádku vrátím.“

Devětapadesátiletý autor odeslal k J. S. rukopisy **Monte Cimone** a (později přejmenovaná) **Zelená služba** 8. října 1954.

3

12. května 1972 píše Marcel ...?... ze Kdyně:

„Jestliže se mě předešlá práce líbila, přečetl jsem si tyto další tři doslova jedním dechem. Se ženou jsme se o to tahali. Žáku jsou to mistrovská díla. Chlapcům se také velmi líbila a já si to po nich pak přečetl všechno ještě jednou důkladně znovu. Hořce lituji, že nebudou vydána. Jistě by byl v kraji o ně veliký zájem, zvláště u těch, kteří Tvoje postavy znali.“

Nástin Florova citového života

*„V kopcích mé mysli / je srážno /
ale má léta / stoupají srdnatě /
po serpentíně dní / v dešti vzpomínek“*

Jiří KAREN

44 1

Oženil se 27. listopadu 1920 v Domažlicích s Marií Bečvářovou, narozenou 12. května 1896 a rozenou Adamovicovou. Marie už měla zkušenost z prvního, krátkého manželství, když se 18. června 1917 provdala za čtyřadvacetiletého úředníka Zemědělské rady v Domažlicích Josefa Bečváře.

Novomanželka již měla ve vlastní péči dceru Marii, narozenou 5. června 1918 v Domažlicích.

2

S manželkou Marií měl jediné společné dítě: Marie dala Jakubovi syna Jacka, narozeného 9. září 1921 v Domažlicích.

3

Syn Jack se takříkajíc potatil. Vystudoval Lesnickou školu v Písku a dotáhl to na lesního.

Po atentátu na Hitlera v hlavním stanu dohadoval se londýnský rozhlas, že Hitler podlehl. „Hitler je u ledu,“ hlásal a české rozesmáté tváře opakovaly: „Hitler je u ledu.“ Vojenská situace Německa byla beznadějná a úměrně s jejím úpadkem vlévala se naděje do českých duší.

„Hitler je u ledu,“ řekl Čížek své manželce.

„Hitler je u ledu,“ řekla tato rodině svého bratra.

„Hitler je u ledu,“ opakovali tito dále – a dcera bratra Čížkové, hostinského v sousedství německé posádky v Domažlicích, byla zatčena. Její matka šílela strachy o ni a neuvažujíc o důsledcích žádala kategoricky, aby Čížková ihned jela do Klatov a prozradila na sebe, že ona to řekla. Ne-li, řekne ona sama, od koho to její dcera slyšela. Muže Čížkové kriminální rada zná, proto jí to jistě odpustí.

45

Manželka Čížkova rozloučila se s manželem a vydala se na těžkou cestu, nejtěžší ve svém životě. Vráti se?

Čížek se za ní díval, dokud ji les nevzal ve svou náruč, a jako by odpovídal na její otázku, řekl hlasitě sám k sobě: „Což se někdo urátil, kdo se přiznal k takové skvrně?“ – –

Psací stroj v kanceláři radově vyklepával doznání Čížkovy manželky. Ano, ona to řekla. Slyšela to ve vlaku, od lidí, kterých nezná.

Tužka v ruce radově se výstražně zvedla, písárka ustala v psaní a dva páry očí se ustálily na Čížkové: „Tak to nepůjde,“ promluvil rada, „my musíme po řetězu, jehož jeden článek máme, dojít až k jeho konci. Vaše dobrovolné doznání je pro vás velice polehčující, ale chceme pravdu, od koho jste to slyšela. Něco takového se přece neříká před neznámými, takové uvolnění civilní kázně bohudík v Protektorátě ještě není.“

„Ve vlaku,“ škytla Čížková.

„Znáte je?“

Plačíc zavrtěla hlavou.

Kriminální rada vstal, přistoupil k oknu a zadíval se do parku, který přiléhal k vile. Co viděla jeho duše? Čížka, bloudícího s ním lesy – s větévkou na klobouku, po každém úlovku mu přejícího „lovu zdar“, téhož Čížka zmučeného ve vězeňské kobce? To již potřetí ho sem osud volá: poprvé, když po něm sahal, odrazil mu ruku lesmistr Herdegen, podruhé, po výsledku zatčených jeho známých, mu oplatil svého prvního srnce, a teď zase. Stopa vede k němu, o tom není pochybnosti. On to slyšel v rádiu a řekl to své manželce. To mu říká logika kriminalisty. Vzlyk Čížkové jej vzpamatoval.

46 „Nu dobře,“ rozhodl se rázně. „Přišla jste dobrovolně, toť velká polehčující okolnost. Jste volná. Příklad však není dokončen a nebude puštěn ze zřetele.“

Hlavní důvod propuštění však řekl až po odchodu své tajemnici: „Podezření na domažlickou posádku tedy odpadá. Zatelefonojte to na domažlické velitelství.“

Jaro roku 1945 se ohlásilo již v polovici března. Slunné a teplé dny volaly předčasně přírodu k životu. Stěhovavé ptactvo přilétalo a s ním spojenecké letectvo. Bombardována nádraží s udivující přesností, odstřelovány lokomotivy, vlaky se střelivem, nákladní auta na silnicích. Nejednou utíkal Čížek ze školky do přilehlého lesa i s lidmi tam pracujícími. Velkou plochu školky s dřevěnou boudou uprostřed považovali letci za cvičiště nebo letiště. Válka se blížila, blížilo se dunění děl na západě. Lesem se potulovali vojáci neznámých útvarů, promíšení civilisty. Vlasovova armáda, Todtova organisace, uprchlí zajatci, desertující vojáci – většina z nich ozbrojena. Důvěřivá srnčí zvěř a vysoké posedy jim poradily, jak utišiti hlad, který s nimi nerozlučně krácel.

V lesích počaly padati výstřely, vzdálené i blízké, jednotlivé i v delších sériích. Projektily vyslané přes horizont letěly svištíce dolů do kraje. Lidé s polí prchali, kočí, stojící před myslivnou, ujížděl postrašen z místa, které považoval ještě za bezpečné. Čížek

přerušoval obhlídku lesa v obavě o manželku, která od klatovského výslechu trpěla nervovými záchvaty.

Z rukopisu Florovy autobiografické literární kroniky *Zelený život*, napsaného v letech 1944 – 1945 a uloženého ve Státní oblastním archivu v Plzni.

5

19. června 1941 zemřela spisovatelova matka. Bylo jí dvaosmdesát.

47

6

Datum úmrtí spisovatelova otce nezjištěno. Nalezena fotografie, na jejíž rub Jakub Flor napsal: „*Můj zlatý táta.*“

7

V létě roku 1945 Jakub Flor vepsal do Pamětní knihy revíru Podzámčí: „26/7 1945 jsem převzal správu revíru *Hradišřany u Stoda ...*“. A připsal: „*S Bohem podzámecké lesy a školky!*“ Naposledy otevřel tutéž pamětní knihu za osmadvacet let – 15. dubna 1973 –, aby osmasedmdesátiletý dopsal: „*Stýská se mi po vás!*“

8

1949 – Syn Jack, lesní, bytem v Jalovém Dvoře č. p. 44, soudní okres Tachov, je obžalován ze zločinu sduřování proti státu po-

dle par. 2 odst. 3 zák. č. 231/48 Sb., ze zločinu podle par. 5 tr. z. a par. 40 zák. č. 231/48 Sb., ze zločinu nadržování zločincům jich ukrýváním podle par. 214 tr. zák. č. 231/48 Sb. A z přečinu nedovoleného ozbrojování podle par. 29 odst. 1b zák. 231/48 Sb. V rozsudku ze dne 3. listopadu 1949 Okresní soud ve Stříbře, odd. I., zprostil Jacka Flora obžaloby.

9

- 48 19. října 1951 byla spisovatelova manželka Marie hospitalizována ve Státní léčebně psychiatrické v Dobřanech, kde ji znalci psychiatři diagnostikovali 30. listopadu 1951 duševní poruchu, jíž je epileptická demence. V lednu následujícího roku znalci dále konstatovali, že duševní porucha pacientky není přechodná.

10

22. února 1952 Okresní soud v Přešticích, odd. 2, zbavil Marii Florovou částečně svéprávnosti.

11

8. května 1952 ustanovil Okresní soud ve Stodu, odd. 3, Jakuba Flora, lesního, bytem Hradištiny č. p. 1, opatrovníkem částečně nespěprávné manželky Marii Florové. Opatrovník složil slib téhož dne. (Na den přesně osm let od neopodstatněného udání z kolaborace Národním výborem v Oprechticích.)

12

20. září 1952 Marie Florová, bytem v Hradišanech č. p. 1, t. č. hospitalizovaná ve Státní léčebně psychiatrické v Dobřanech, umírá.

13

Rok 1965 – Syn Jack umírá tragicky při autonehodě. Je mu toho roku čtyřiačtyřicet.

49

14

Jakub Flor po celý život schraňoval dětskou korespondenci od syna. Příkladem: *„Milý tatínku! Zde již dva dni prší. Pošli mi politiku o Baťovi abych měl co čísti. Jak jste dali do houslí novinami ty jsem si rozložil a četl. Plátenky i střevice s gumovou podešví mám již rozbité. Proto mně kup kecky a pošli mně je. Také mně pošli plavky černé. Německy se již mnoho dorozumím. Pan Andres Lícha mluví teď německy a já na něj také. Líchovic děti na vesnici když tam přijedeme a říkáme jim aby jeli s námi, nechtějí. Každý večer hraji si s chlapcem. Rybník kde se koupáme je as 1 hodinu vzdálen. Někdy s panem Andrejem Líchou jezdíme tam na kole. Maminko: kdybys mohla pošli mi galoše.“*

15

Na Štědrý den roku 1965 napsal archivář okresu Domažlice M. J. Šlais dopis Jakubu Florovi, lesnímu ve výslužbě. Stojí v něm mimo jiné:

„Nedávno jsem zjistil u p. Hany, totiž viděl jsem tam, Vaše tři knihy v rukopisech, které jste jim lask. zapůjčil k opsání.

Škoda, škoda, tak rád bych si je přečetl, neboť nedá se nic dělat, ale Vy jste skutečně – Jan Vrba – té naší kdyňské přírody ...“

16

50 14. října 1967 zemřel náhle ve věku osmdesáti pěti let Florův strýc Václav Flor, lesní ve výslužbě, kterému Jakub Flor předal v květnu 1945 revír Podzámčí na příkaz pověřeného ředitele velkostatku Kout – Trhanou a místopředsedy Okresního národního výboru v Domažlicích.

17

V Hradišanech č. p. 1 plynul Jakubu Florovi podzim a – neváháme říci – též zima života. Jakub (pseud. Jack) Flor se dožil – jako strýc Václav – pětaosmdesáti let. Víc počítat nechtěl: zastřelil se 29. července 1980.

Příloha I

Faksimilie Státní oblastní archiv v Plzni
Fotografie archiv autora

U 4./1205.

Pan

Jakub Flor,
lesní adjunkt,

Kout na Šumavě.

Vysokorodý pan majitel jmenuje Vás vzhledem
k uspokojivým službám dnem 1. května 1924
podle s n í m a pověřuje Vás vedením
revíru Podzámečí.

Stran deputátních politiků a stáhnování jest
nutná dohoda s podepsaným lesním úřadem.

Kout, dne 9. dubna 1924.

LEŠNÍ ÚŘAD
NA ŠUMAVĚ
Lesní úřad
Lesní mistr.
Jan Flor

Profesní kariéra Jakuba Flora měla strmý růst (1)

P. T. Pán

podlesní J. Flor,

Podzámčí.

Vzhledem k Vaší víceleté služební horlivosti uděluje
Vám Vysokorodý pan majitel titul lesního, s předpokladem,
že svoje povinnosti svědomitě ve prospěch velkostatku i dále
plníti budete.

Kout na Šumavě, dne 6. prosince 1930.

LESNÍ ÚŘAD v KOUTĚ
NA ŠUMAVĚ

Lesmistr:

Profesní kariéra Jakuba Flora měla strmý růst (2)

OSVĚDČENÍ.

Vojenská hodnost *Jedn. odd. předč.* jméno a příjmení *Flor Jakub*
kmenové těleso *Čes. pluk č. 35, Plzeň* rok narození *1895*
domovská obec, pol. okres, země *Stanětice, okr. Domažlice*
bydliště (adresa, polit. okres, země) *Třhanov, okr. Domažlice*
byl dne *2. prosince 1919* superarbitrován

Nález superarbitrační komise zní: *Invalid. schopen služeb*
bezé plbraně 8%

Výdělková schopnost snížena o *8* %.

Jmenovaný byl dne

propuštěn do neaktivity

domovské okresu č. 7 v Plzni
Podpis velitele a úřední razítko.

již dříve v Plzni do Třhanova
hradi voj. správa.

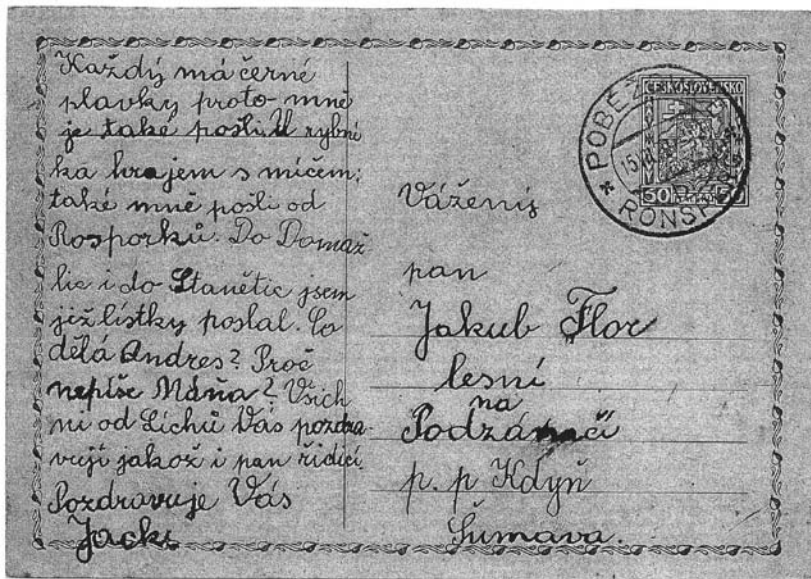
Flengler

Procenta snížení výdělkové schopnosti buďte vypsána slovy, nikoliv číslicemi

Jakub Flor poznal hrůzy I. světové války na bojišti

Spisovatelův otec Josef Flor

Jakub Flor po celý život schraňoval dětskou korespondenci
od syna Jacka

Nr.
Čís.

260.993

806a

ARBEITSBUCH
PRACOVNÍ KNÍŽKA(Reg.-Vdg. vom 26. Juni 1941, Nr. 241 Slg.)
(Vlád. nař. ze dne 26. června 1941, čís. 241 Sb.)

Familiennamen (bei Frauen auch Geburtsname) Příjmení (u žen též rodné jméno)	Flor		
Vorname (Taufname) Jméno (křestní)	Jakub		
Tag, Monat und Jahr der Geburt Den, měsíc a rok naroz.	2. listopadu 1895		
Geburtsort — politischer Bezirk Místo narození — politický okres	Staněvice — Domažlice		
Staatsangehörigkeit Státní občanství	Protektorát Čechy a Morava		
Familienstand (led., verh., gesch., verw.) Stav (svob., žen., vd., rozl., ovdov.)	Zemský		
Geburtsjahre der minder- jährigen Kinder Rok narození nezletilých dětí	1921		

bydl. : Hradičany 1, okr. Stříbro
nár. : česká
země nar. : Čechy
voj. služ.

1

„Vzpomínka“ na Protektorát Čechy a Morava, kam spadal jako
jediný z velkostatku Kout – Trhanov Florův lesní revír

P o t v r z e n í .

Potvrzují na svou cest a svědání, že občan *Flor* .....
..... nar. *2. 11. 1896* ..... národnosti .....
zaměst. *rodinný učen.* bytem. *Kout - Podlašimví* ..... jest po
stránce národnosti úplně spolehlivý a že se během německé
okupace nedopustil žádného činu proti lidu a národu.

Jsou si vědom a toho, že nepravdivé údaje jsou trestné a budou stíhány jako národní zrada.

- Svědáci:
1. *Karel Šimek* ..... národnosti .....
zaměstnání *rod. hosp. učen.* bytem v. ....
  2. *Richard Kotal* ..... národnosti .....
zaměstnání ..... bytem v. ....
  3. *Stelma Alois* ..... národnosti .....
zaměstnání *rod. hosp. učen.* bytem v. ....

Dne ..... 23. čer. 1945 ..... 1945. ....
Předseda Národního výboru.

Po skončení II. světové války prošel Flor válkou o svoji lidskou a občanskou čest (1)

řízl palici, do ní vhodil. Hrob zemí zaházel a zkyprěný
povrch zamaskoval náručím vyplené trávy.

Byl již klidný a duševně vyrovnaný...

Ač ze všech nejkrásnější — přece nikdy neopustily pa-
růžky tmu skříně — kam byly i se svými vzpomínkami
doživotně odsouzeny.

115

Florovu knižní prvotinu ilustroval Jan Paroubek

Je smutným faktem, že v posledním dvacetiletí se stav ptactva u nás hnízdičního citelně snížil. S polí mizí křepelky, s luk čejky, sluka nejmenší, z lesů hrdličky, dudci a divocí holubi . . . Tento výpočet neznamená, že by ne-

Druhým ilustrátorem Florových knih se s nadšením stal akademický malíř V. Andrlé

Obec, Městský úřad v

Stanětice

Číslo jedn.: 361

Polit. okres: Domálice

Vysvědčení zachovalosti.

Úřad místního Národního výboru potvrzuje, že

jméno a příjmení: Flor Jakub
den, měsíc a rok narození: 2 listopadu 1895
místo narození, polit. okres: Stanětice u Domálic
domovská obec, polit. okres: Prácheň, Klad. území
jméno a příjmení rodičů (rodné jméno matky): Josef Flor + Anna Vochozová +
místo pobytu, ulice a číslo domu: Stanětice
povolání: činný
stav: ženatý
dosud se choval vždy bezúhonně a nebyl ani soudně ani policejně trestán ani vyšetřován.
Toto vysvědčení se vydává (k účelu) jako svědectví
zdravosti na ob. místě

v Staněticích dne 8. 1. 1947

Josef Mareš
tajemník

Milovský
předseda místního Národního výboru.

Florův sedmačtyřicátý v dokumentech (1)

Č.j.: 65.718-VIII-II/1-1947.

DEKRET O PŘIJETÍ.

Panu

Jakubu Florovi,
lesnímu

v Hradčanech.

Ministerstvo zemědělství - ústřední ředitelství státních lesů a statků - vyhovuje Vaší přihlášce ze dne 21. března 1947 a přijímá Vás podle § 1. odst. 3 zákona o umístění a jiném zaopatření zaměstnanců na skonfiskovaném zemědělském majetku a jejich rodinných příslušníků č. 16/1947 Sb. do služeb podniku „Státní lesy a statky“.

Služební a platové poměry, vyplývající pro Vás ze zaměstnání v podniku „Státní lesy a statky“, budou Vám upraveny dodatečně.

Proti tomuto rozhodnutí můžete si podle § 10 výše cit. zákona stěžovat k stížnostní komisi, zřízené při ministerstvu zemědělství, do 15 dnů ode dne jeho doručení.

Ministr zemědělství:

Mus

Florův sedmačtyřicátý v dokumentech (2)

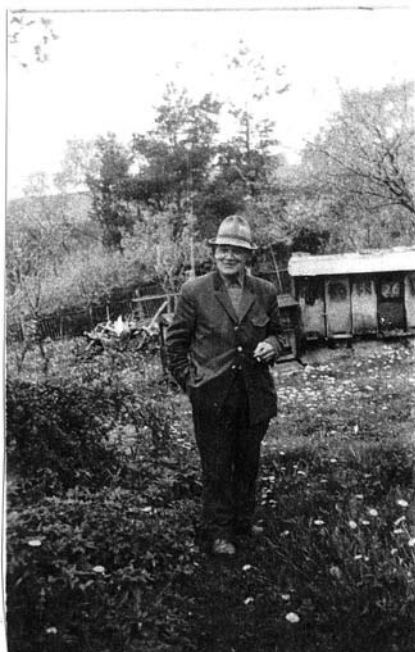

Jakub (pseud. Jack) Flor v čase (1)

Jakub (pseud. Jack) Flor v čase (2)

Jakub (pseud. Jack) Flor v čase (3)

Jakub (pseud. Jack) Flor v čase (4)

1944

Karel Prunár
Domažlice, náměstí 125

Domažlice, 20. července 1954.

Milý pane lesní,

dostal jsem Váš dopis, ve kterém mne žádáte o zaslání štočků z knih Vašeho p. otce, které Vám chybí. Vaší žádosti, bohužel, nemohu vyhovět. Jsem už 2 a půl roku úplně mimo tiskárnu, která, jak sám víte, už u nás vůbec není. Stěhovali ji v mé nepřítomnosti, v době, kdy jsem prožíval přetrpké chvíle ve vinohradské nemocnici. Víím jen, že jsme měli Vaše štočky ve zvláštní krabici, ale také si pamatuji, že jsme kdysi komusi půjčovali nějaké štočky se svolením Vašeho p. otce, možná, že jsou to zrovna ony, které Vám dneska chybí. Uznáte jistě sám, že po dvaceti letech a po tolika otřesech, které tiskárna v minulých patnácti letech prožila, je těžko požadovat na mně věci, jako bych měl tiskárnu dosud ve svých rukou. Právě minulý týden rozbíjeli u nás dole v dílně perličkem poslední kus - velký rychlális, který tiskl i knihy Vašeho p. otce.

Štočky z knihy "Halali" Vám nemohu dát z toho důvodu, že u nás nikdy nebyly, protože jsme tuto knihu netiskli. Tiskla ji fa Neuber, Pour a spol., Praha I.

Pozdravuji Vás

K. Prunár

K hořkému konci Florovy literární dráhy

Příloha II

Fotografie Bc. Marta Vejlupeková

Lesní školky, které založil a na přelomu třicátých a čtyřicátých let minulého století rozšířil lesní, profesionální myslivec, spisovatel, komentátor a literární dokumentarista Jakub (pseud. Jack) Flor, existují i ve století dvacátém prvním. Hospodářská jednotka Velkoškolka Podzámčí je součástí Lesního závodu Trhanov a sazenicemi jehličnanů zásobuje nepřehlédnutelnou část západních Čech. Fotografie z roku 2013.

Miroslav Vejlupek (Čerchovský)

**Spisovatel, komentátor
a literární dokumentarista
Jack Flor**

MiradiX

Přebal a grafická úprava Miroslav Vejlupek jr.

Vydal MiradiX s. r. o., Písek, Tyršova 63/18

V Písku, v říjnu 2013

Technická redakce Miroslav Vejlupek jr.

Faksimilie Státní oblastní archiv v Plzni

Fotografie Bc. Marta Vejlupková a archiv autora

První vydání

Vyšlo ve formátu PDF

74 stran. 2,6 MB

ISBN 978-80-87777-03-9

© Miroslav Vejlupek (Čerchovský)